

Jaarplan 2015

December 2014

Voorwoord

Graag bied ik u het jaarplan 2015 van de rekenkamercommissie aan, met hierin het onderzoeksprogramma voor het komende jaar.

De rekenkamercommissie start 2015 met één nieuw lid in haar midden. In 2014 hebben wij afscheid genomen van rekenkamerlid Dirk Jans. Na een uitgebreid sollicitatietraject hebben alle negen raden in 2014 ingestemd met de benoeming van Michel Visser als nieuw lid. De rekenkamercommissie is hiermee weer compleet. In 2014 zijn de raden ook akkoord gegaan met de herbenoeming van de voorzitter en de overige leden. In januari 2015 vindt nog de officiële beëdiging plaats van de voorzitter en alle leden van de rekenkamercommissie in de gemeenteraad van Barneveld. Dit is conform de verordening van de rekenkamercommissie van 2014. Hierin is vastgelegd “dat de eed of verklaring en belofte in handen van de voorzitter van de gemeenteraad van Barneveld wordt afgelegd¹”.

In 2015 zetten wij ons werk als onafhankelijk adviesorgaan van de gemeenteraad weer met veel enthousiasme voort. Zoals u in dit jaarplan kunt lezen gaan wij in 2015 eerst verder met de onderzoeken die wij in 2014 gestart zijn. In 2015 starten we in een aantal gemeenten ook nieuwe onderzoeken.

Randvoorwaarden bij het onderzoekplan zijn uiteraard de beschikbare capaciteit en het onderzoeksbudget per gemeente. Waar mogelijk zullen wij ook in 2015 ruimte laten om snel te kunnen reageren op een dringend verzoek van een raad. Dit is mede mogelijk doordat wij conform de samenwerkingsovereenkomst mogen schuiven met de jaarbudgetten. Voor het onderzoeksprogramma verwijs ik u graag naar paragraaf 3.3.

Wij hopen net als voorgaande jaren weer een bijdrage te leveren aan het ondersteunen van de raad en het optimaliseren van het beleid van de deelnemende gemeenten. Wij voelen ons hierbij gesteund door de waardering die wij hebben mogen ontvangen.

Met vriendelijke groet,

Drs. J.P.P. van Dort
Voorzitter Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand

¹ Artikel 4, Verordening rekenkamercommissie 2014.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
2. Doel rekenkamercommissie.....	9
2.1 Algemeen.....	9
2.2 Onderzoek	9
2.3 Rekenschap.....	9
3. Onderzoeksprogramma 2015.....	11
3.1 Vervolg onderzoek uit 2014	11
3.2 Doorwerkingstrajecten.....	11
3.3 Start nieuw onderzoek	11
4. Overige activiteiten	13
4.1 Communicatie	13
4.2 Volgen ontwikkelingen	13
5. Begroting	15
Bijlage 1 Nevenactiviteiten leden rekenkamercommissie.....	17

1. Inleiding

Op 1 september 2008 startte de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand haar werkzaamheden. Deze rekenkamercommissie is de opvolger van drie afzonderlijke commissies Barneveld/Leusden/Zeewolde, Renswoude/Scherpenzeel/Woudenberg en Nijkerk.² In 2009 is de gemeente Bunnik aangesloten en in 2014 de gemeente Bunschoten-Spakenburg. Begin 2014 is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met alle negen deelnemende gemeenten opgesteld. Deze is door alle afzonderlijke gemeenteraden vastgesteld.

De rekenkamercommissie bestaat uit een externe voorzitter en vier externe leden. De voorzitter en de leden zijn benoemd door de gemeenteraden. De commissie wordt ondersteund door twee parttime ambtelijk secretarissen die in vaste dienst zijn. Zij nemen ook de uitvoering van vrijwel het gehele onderzoeksprogramma voor hun rekening.

De taak van de rekenkamercommissie³ is het onderzoeken van de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het bestuur en beleid van een gemeente of een aanverwante instelling.

Dit jaarplan gaat in op de activiteiten over de periode van 1 januari tot en met 31 december 2015. In hoofdstuk 2 staat een beschrijving van de doelstellingen van de rekenkamercommissie. Hoofdstuk 3 bevat het onderzoeksprogramma voor 2015. In hoofdstuk 4 gaan we in op de overige activiteiten van de rekenkamercommissie. Hoofdstuk 5 bevat de begroting voor 2015.

Samenstelling van de rekenkamercommissie

De heer drs. *Jan van Dort cmc (voorzitter)* is organisatieadviseur en interim-manager. Ook heeft hij een zeer brede ervaring als bestuurder en als commissaris dan wel lid van de raad van toezicht van diverse maatschappelijke organisaties.

De heer drs. *Ron Kamphues (lid)* is adviseur op het gebied van financiën, management en organisatie en werkt in diverse gemeenten mee aan rekenkameronderzoek en ondersteunt gemeenten, bedrijven en instellingen onder meer bij het verbeteren van hun bedrijfsvoering en bedrijfsontwikkeling.

De heer dr. *Joost Scheltinga (lid)* heeft zowel ervaring in het bedrijfsleven, als bij de overheid, als in de universitaire onderzoekswereld. Hij is werkzaam bij de Stichting Bodemsanering NS en lid van de gemeenteraad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Mevrouw ir. *Ine van de Vlierd EMFC RC (lid)* is na een studie Technische Bedrijfskunde en een postdoctorale opleiding tot Controller werkzaam als beleidscontroller bij een gemeente. Ze is tevens lid van de rekenkamercommissie van de Utrechtse Heuvelrug.

De heer drs. *Michel Visser (lid)* is directeur Maatschappelijke Ontwikkeling (wnd) bij een gemeente. Daarvoor vervulde hij diverse functies bij het ministerie van BZK.

Mevrouw drs. *Bea Meijboom* werkt sinds 1 oktober 2008 als **secretaris/onderzoeker** bij de rekenkamercommissie. Zij is bestuurskundige en heeft tien jaar werkervaring bij de gemeente Vleuten-De Meern en de gemeente Utrecht. Zij heeft daar ervaring opgedaan zowel met verschillende beleidsterreinen als met onderzoek.

Mevrouw ir. *Ingrid Spoor* werkt sinds 1 november 2011 als **secretaris/onderzoeker** bij de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand. Daarvoor heeft zijn in de gemeente Veenendaal gewerkt als secretaris van de rekenkamercommissie. Ook is zij werkzaam geweest als planning en controlmedewerker bij Wageningen UR.

² Na een evaluatie van de afzonderlijke drie commissies is in 2008 besloten tot voortzetting in één commissie.

³ De rekenkamercommissie komt voort uit artikel 81 van de nieuwe gemeentewet die in 2002 is ingevoerd. Hierin is vastgelegd dat iedere gemeente vanaf 2006 moet beschikken over een rekenkamerfunctie.

2. Doel rekenkamercommissie

2.1 Algemeen

De onafhankelijke rekenkamercommissie heeft ten doel de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende - en controlerende rol. Dit doet zij door - al of niet op verzoek - het door het gemeentebestuur gevoerde beleid te toetsen op rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid. Hiertoe voert de rekenkamercommissie onderzoek uit en formuleert zij waar mogelijk aanbevelingen voor de toekomst. In de praktijk wordt de rekenkamercommissie steeds vaker gevraagd om ook aan het begin van het beleidsproces een rol te vervullen.

De rekenkamercommissie wil met haar rapporten bijdragen aan de effectiviteit en efficiency van de gemeenten. De rekenkamercommissie formuleert de aanbevelingen aan de betreffende gemeenteraden. Doordat burgers ook onderwerpen kunnen aandragen en de rapporten in het openbaar besproken worden, draagt de rekenkamercommissie bij aan een vorm van rekenschap (verantwoording) door het gemeentebestuur aan de bevolking. Mede daarom wil de rekenkamercommissie bekendheid geven aan haar bestaan, werkwijze en producten.

2.2 Onderzoek

De rekenkamercommissie doet onderzoek naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid:

- Doeltreffendheid: zijn de beoogde doelen van het beleid ook daadwerkelijk behaald?
- Doelmatigheid: zijn de nagestreefde beleidsdoelen tegen zo gering mogelijke inzet van middelen bereikt?
- Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?

De rekenkamercommissie richt zich vooral op onderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. De rechtmatigheid ziet zij meer als een taak van de accountant. Waar mogelijk formuleert de rekenkamercommissie naar aanleiding van het haar onderzoeken aanbevelingen voor de toekomst.

2.3 Rekenschap

De rekenkamercommissie draagt bij aan het afleggen van verantwoording (rekenschap) van het gemeentebestuur aan de burgers. Deze verantwoording legt ze af door:

- *het publiceren van onderzoeksrapporten*. Deze rapporten zijn openbaar en toegankelijk voor zowel de gemeenteraden als voor de burgers en organisaties. Met haar onderzoeksrapporten wil de rekenkamercommissie het publieke debat in de gemeenten stimuleren en wil zij hieraan bijdragen;
- *bekendheid te geven aan haar bestaan, werkwijze en activiteiten* onder andere doormiddel van nieuwsbrieven, persberichten, de website www.rkvalleienveluwerand.nl en het toelichten van de onderzoeksrapporten in openbare vergaderingen van de raadscommissies. De communicatie van de rekenkamercommissie richt zich zowel op de gemeentelijke instanties (de gemeenteraden, de colleges en ambtelijke organisaties) als de burgers en organisaties uit de negen betrokken gemeenten.

3. Onderzoeksprogramma 2015

3.1 Vervolg onderzoek uit 2014

In 2015 zullen wij in eerste instantie doorgaan met lopend onderzoek uit 2014.

Vervolg onderzoek uit 2014	Gemeenten
Digitale dienstverlening	Barneveld
Plan Zuiderzee	Bunschoten
Regionale samenwerking	Nijkerk

3.2 Doorwerkingstrajecten

In 2015 zal de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand een aantal doorwerkingsonderzoeken doen. Doel van een doorwerkingsonderzoek is te kijken wat de gemeente twee tot drie jaar na het uitbrengen van het onderzoeksrapport gedaan heeft met de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft. Doorwerkingsonderzoeken zijn bedoeld om de raden te informeren over de voortgang van de implementatie van die aanbevelingen. Daarnaast is het een kwaliteitstoets voor de rekenkamercommissie zelf, aangezien gekeken wordt in hoeverre de aanbevelingen ook daadwerkelijk opgevolgd zijn.

Doorwerkingsonderzoeken	Gemeenten
Regionale samenwerking	Bunnik, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde
Grondbeleid	Leusden, Nijkerk, Zeewolde en Woudenberg
Armoedebelid	Nijkerk

Na overleg met een afvaardiging van de gemeenteraad (zoals de auditcommissie of het afstemmingsoverleg) kan de rekenkamercommissie besluiten om een doorwerkingsonderzoek niet uit te voeren, bijvoorbeeld omdat men van mening is dat het beschikbare onderzoeksbudget beter gebruikt kan worden voor nieuw onderzoek. Dit kan bijvoorbeeld van toepassing zijn bij de kleinere gemeenten, omdat zij een beperkt onderzoeksbudget hebben, maar ook als het beleid sterk aan verandering onderhevig is. Afhankelijk van de uitkomsten van een doorwerkingsonderzoek kan de rekenkamercommissie ook besluiten om de rapportage van het doorwerkingsonderzoek te beperken tot een 'brief' aan de raad.

3.3 Start nieuw onderzoek

In de samenwerkingsovereenkomst van de gemeenschappelijke rekenkamercommissie⁴ is vastgelegd dat de rekenkamercommissie iedere gemeente qua onderzoeken elke drie jaar bedient naar rato van de financiële bijdrage over die periode. Hierdoor is het mogelijk om te schuiven met budgetten tussen jaren, waardoor de ene gemeente in het ene jaar meer

⁴ Artikel 10, samenwerkingsovereenkomst betreffende de gemeenschappelijke rekenkamercommissie voor de gemeenten Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde.

onderzoek krijgt dan waar zij recht op heeft en de andere gemeente in het andere jaar. Jaarlijks houdt de rekenkamercommissie nauwkeurig bij hoeveel onderzoek elke gemeente al heeft gehad en of sprake is van een overschot of tekort. Het overschot of tekort bepaalt mede de inzet van onderzoek in het volgende kalenderjaar. In het jaarverslag 2014 – dat uiterlijk 1 april 2015 verschijnt - zullen wij verantwoording afleggen over de werkelijke inzet per gemeente tot en met december 2014.

Gegeven de beschikbare middelen is de planning om in de **eerste helft van 2015** te starten met nieuwe onderzoeken in de gemeenten Barneveld, Leusden en Zeewolde.

- Op verzoek van de gemeenteraad van Barneveld start de rekenkamercommissie een onderzoek gericht op de decentralisaties in het sociale domein. Eind 2014 zijn voor dit onderzoek al voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd en is overleg geweest met de auditcommissie. De onderzoeksopzet zal begin januari definitief gemaakt worden na overleg met de raad, de ambtelijke organisatie en de Wmo raad. Daarna zal gestart worden met de uitvoering van het onderzoek.
- Eind november 2014 heeft de rekenkamercommissie overleg gehad met een delegatie van de gemeenteraad van Leusden over de keuze van een onderzoeksonderwerp voor 2015. Vervolgens hebben de fracties de mogelijkheid gehad om aanvullende onderwerpen aan te dragen. Begin 2015 zal de rekenkamercommissie hierover een besluit nemen.
- Na overleg met een afvaardiging van de gemeenteraad van Zeewolde zal de rekenkamercommissie begin 2015 bepalen welk onderwerp onderzocht zal worden.

In de **tweede helft van 2015** is er ruimte om te starten met (de voorbereidingen van) nieuwe onderzoeken in de gemeente Nijkerk en eventueel in de gemeente Barneveld:

- De rekenkamercommissie zal halverwege 2015 bij de auditcommissie van de gemeenteraad van Nijkerk nagaan of er suggesties zijn voor onderzoek. Zo kunnen we inspelen op de actualiteit.
- Halverwege 2015 bepaalt de rekenkamercommissie of er voor Barneveld nog ruimte is voor de start van (de voorbereidingen van) een nieuw onderzoek in de tweede helft van 2015. Dit is afhankelijk van de behoefte vanuit de gemeenteraad en de tijd die in Barneveld besteed zal worden aan de al geplande onderzoeken.

Voor de gemeenten Bunnik, Bunschoten, Renswoude, Scherpenzeel en Woudenberg is er onvoldoende budget beschikbaar voor een nieuw onderzoek in 2015 (naast de al lopende onderzoeken en de geplande doorwerkingstrajecten).

Nieuwe onderzoeken 2015	Gemeenten
<i>Start eerste helft 2015</i>	
- Decentralisaties in het sociale domein	Barneveld
- Onderwerp nog bepalen	Leusden
- Onderwerp nog bepalen	Zeewolde
<i>Start (voorbereiding) tweede helft 2015</i>	
- Onderwerp nog bepalen	Nijkerk
- Onderwerp nog bepalen	Barneveld (eventueel)

4. Overige activiteiten

4.1 Communicatie

Verantwoordingsinformatie

In 2015 zal de rekenkamercommissie de volgende documenten publiceren die bijdragen aan het afleggen van verantwoording:

- dit jaarplan;
- het jaarverslag 2014;
- per onderzoek een onderzoeksrapport.

De verantwoordingsinformatie is openbaar en toegankelijk voor zowel de gemeenteraden als voor de burgers en organisaties in de negen deelnemende gemeenten.

Bekendheid

De rekenkamercommissie wil bekendheid geven aan haar bestaan, werkwijze en activiteiten. De communicatie van de rekenkamercommissie richt zich hierbij zowel op de gemeentelijke instanties (de gemeenteraden, de colleges en ambtelijke organisaties) als de burgers en organisaties uit de negen betrokken gemeenten. In 2015 maakt de rekenkamercommissie hiertoe gebruik van de volgende communicatiemiddelen:

- de website: www.rkvalleienveluwerand.nl;
- jaarlijkse nieuwsbrief voor de raden, colleges en gemeentelijke organisaties;
- persberichten voor alle lokale media bij start en afronding van onderzoeksactiviteiten;
- het toelichten van de onderzoeksrapporten in openbare vergaderingen van de raadscommissies van de betreffende gemeenten;
- de gemeentegidsen en incidenteel de gemeentelijke pagina's in de plaatselijke weekbladen.

4.2 Volgen ontwikkelingen

Landelijke ontwikkelingen

De secretarissen volgen de landelijke ontwikkelingen op het gebied van rekenkamers en rekenkameronderzoek. Dit doen zij door:

- contact te onderhouden met andere (samenwerkende) rekenkamercommissies;
- selectief deel te nemen aan het periodieke overleg van de Kring van Secretarissen van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies;
- selectief deel te nemen aan voorkomende trainingen, workshops e.d.;
- vakliteratuur te volgen.

Ontwikkelingen bij de negen deelnemende gemeenten

Daarnaast bezoeken de secretarissen minimaal één keer per jaar de gemeenteraadsvergaderingen van alle negen deelnemende gemeentes.

Naast de werkzaamheden in het kader van een specifiek onderzoek, nemen de leden van de rekenkamercommissie jaarlijks deel aan auditcommissies (en/of afstemmingsoverleggen) bij de gemeenten en volgen zij het reilen en zeilen van de gemeenten door het lezen van bijvoorbeeld de begrotingen en jaarrekeningen. Hiertoe zijn de gemeenten verdeeld over de leden van de rekenkamercommissie.

5. Begroting

Voor de kosten van de rekenkamercommissie zijn afspraken vastgelegd in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst⁵ die op 1 januari 2014 ingegaan is. Op basis hiervan gelden voor 2015 de volgende bedragen:

- De bijdrage per gemeente bedraagt € 1,0125 per inwoner.
- De voorzitter en de leden ontvangen een bruto urenvergoeding van € 50,63 per daadwerkelijk ingezet uur.
- De leden en de voorzitter ontvangen een reiskostenvergoeding van € 0,19 per km.
- De voorzitter ontvangt een vaste jaarlijkse vergoeding van € 1012,- naast de vergoeding voor werkelijk ingezette uren voor onderzoek.

De rekenkamercommissie is binnen bovengenoemde voorwaarden vrij om het budget te besteden. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst geldt een streven om minimaal 70% van het budget in te zetten voor onderzoek. Bedragen mogen overgeheveld worden naar een volgend jaar of worden aangevuld met het budget van een vorig jaar (tot een maximum van de helft van het jaarbudget). Tabel 1 en tabel 2 tonen achtereenvolgens de begrote inkomsten en uitgaven voor 2015.

Tabel 1 Begroting inkomsten 2015

Gemeente	Aantal inwoners Prognose 2015	Bijdrage 2015 Per inwoner € 1,0125
Barneveld	54.452	€ 55.133
Bunnik	14.765	€ 14.950
Bunschoten	20.606	€ 20.864
Leusden	28.948	€ 29.310
Nijkerk	40.800	€ 41.310
Renswoude	4.950	€ 5.012
Scherpenzeel	9.520	€ 9.639
Woudenberg	12.400	€ 12.555
Zeewolde	21.559	€ 21.828
Totaal	20.8000	€ 210.600

Tabel 2 Begroting uitgaven 2015

Kostensoort	Bedrag
• Twee secretaris/onderzoekers (salaris, sociale lasten en 50% opslag)	€ 145.050
• Overige onderzoekskosten (leden, voorzitter, externe inhuur en reiskosten voor onderzoek)	€ 49.900
• Vaste vergoeding voorzitter	€ 1.012
• Vergaderingen rekenkamercommissie (voornamelijk over onderzoek)	€ 6.188
• Overig (verzekeringen, website, representatie, drukwerk, abonnementen, etc.)	€ 8.450
Totaal	€ 210.600

⁵ In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat de gemeentelijke bijdrage per inwoner, de uurvergoeding van de leden en de voorzitter en de vaste jaarlijkse vergoeding van de voorzitter vanaf 1 januari 2015 jaarlijks geïndexeerd zullen worden op basis van de prijsmutatie Bruto Binnenlands Product (pBBP) volgens de meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken van het voorafgaande jaar.

Net als andere jaren zullen de gemaakte onderzoekskosten (deel salaris secretarissen, onderzoeksuren leden, kosten inhuur derden voor onderzoek) ook in 2015 verdeeld worden over de negen gemeenten naar daadwerkelijke inzet aan onderzoek. De gemaakte niet-onderzoekskosten (deel salaris secretarissen, vergaderuren en overige kosten) worden verdeeld naar rato van de bijdrage. Per jaar wordt in het jaarverslag verantwoording afgelegd over de werkelijke kosten per gemeente.

Bijlage 1 Nevenactiviteiten leden rekenkamercommissie

Deze bijlage bevat een overzicht van de beroepsmatige en nevenactiviteiten van de voorzitter en de leden van de rekenkamercommissie – naast de activiteiten die zij verrichten voor de rekenkamercommissie.

Overzicht van beroepsmatige en nevenactiviteiten		
Naam	Functies	Bezoldigd
J.P.P. van Dort (voorzitter)	Directeur Van Dort Organisatieadviseurs BV te Nieuwegein	Ja
	Voorzitter Raad van Toezicht SWK groep te Berkel en Rodenrijs	Ja
	Voorzitter Raad van commissarissen van de Woningcorporatie De Kernen te Hedel	Ja
	Voorzitter Raad van commissarissen van de Woningcorporatie Arcade te Naaldwijk	Ja
M.G. Visser (lid)	Directeur Maatschappelijke Ontwikkeling (wnd.) bij de gemeente Gouda	Ja
R. Kamphues (lid)	Directeur van Adviesbureau Kamphues te Katwijk	Ja
J.G.W. Scheltinga (lid)	Manager Service & Control bij de Stichting Bodemsanering NS te Utrecht	Ja
	Raadslid gemeente Utrechtse Heuvelrug	Ja
	Lid ledenraad Rabobank Utrechtse Heuvelrug	Ja
	Lid redactie Financiële Verhoudingen Overheden (Kluwer) te Alphen aan de Rijn	Ja
F.T. van de Vlierd (lid)	Beleidscontroller bij de Gemeente Veenendaal	Ja
	extern lid rekenkamercommissie gemeente Utrechtse Heuvelrug	Ja